

עבודת השם

"לבי של כסח"

עוצר בעדום: "מעשי ידי טובעים בים - ואתם אומרים שירה?" אותם מצריים שהתעללו בעבדיהם שנים רבות ועשו זאת מתוך רוע ורשעות וללא שום הצדקה, גם הם "מעשי ידיו" של אלוהים. הוא איננו שמח בטביעתם. מוטב היה אילו היו משנים את דרכיהם ושבים להתנהג באורח מוסרי ומכבדים את זכויותיהם של היהודים הגרים בתוכם. אכן, אלוהים שמח בכך שהעבדים היהודים יוצאים לחופשי מתחת עולה המעיק של העבודות, אך מהולה בכך נימה של צער. אלוהים מצטער על הריגת אדם, כל אדם, גם המצריים הרשעים. כל בני האדם, הטובים וגם הרעים, נבראו ב"צלם אלוהים" ולפיכך הם חביבים וחשובים לפני אלוהים.

מחמת כך לא נזכר בתורה במפורש התאריך של "קריעת ים סוף" ביום השביעי של חג הפסח. איננו חוגגים ביום זה את טביעת המצרים, שכן לא ניתן חג לישראל לזכר מפלת אויבינו - אין אלוהים שמח במפלתם של רשעים. הסיבה לחגיגה ביום זה היא הגאולה של העם היהודי, ולא המפלה של האויב המצרי. התורה מסתירה את הקשר שבין חג זה ובין "קריעת ים סוף", מפני שהשמחה שהעם היהודי שמח בחג הפסח אינה על מפלת המצריים, אלא על השחרור מהשעבוד והיציאה ממצרים. עלינו לזכור תמיד עיקרון זה. העם היהודי נעלה מאויביו בכך בזה שגם כאשר הוא נאלץ להכות בהם, הוא עושה זאת מתוך תחושת צער על אוברנס. אנו שמחים על ניצחוננו ולא על השפלת האויב. כמה נאים הם דבריו של רבי עקיבא: "חביב אדם - כל אדם - שנברא בצלם אלוהים. (מסכת אבות, פרק ג משנה יד)

בשביעי של פסח, התרחש הנס הגדול של קריעת ים סוף, הים נבקע, "ובני ישראל עוברים ביבשה בתוך הים" והמים עומדים משני צדדיהם כמו חומה וכפי שהפסוק מתאר את זה פעמיים "והמים להם חומה מימינם ומשמאלם", למה היה צריך הקב"ה לעשות נס כזה מוזר, שהמים יעמדו משני צדדיהם, הרי היה מספיק שייבש את הים ועם ישראל יעברו, מה הועיל החלק הנוסף הזה שהמים עמדו מימינם ומשמאלם? ידוע שכל מה שיש ביבשה יש בים ובדרך כלל הים הוא העולם הנעלם והנסתר והיבשה היא העולם הגלוי, בקריעת ים סוף הקב"ה הוריד את הכיסוי וגילה את כל הנעלם, וגם ברמה הרוחנית היה זה גילוי אלוקות ברמה שלא הייתה כמותה, בזכות מה זכו עם ישראל לכך מוסבר בתורת החסידות שזה בזכות "המים להם חומה מימינם ומשמאלם" המים זה התורה ובזכות זה שהם עומדים כחומה על שמירת התורה בכל מצב בזכות זה זכו לגילוי, יש אדם שנטייתו היא לקו החסד ואז כשהתורה מצווה

היום החותם את שבועת ימי הפסח מכונה "שביעי של פסח". הוא מתייחד מחמשת הימים שלפניו בכך שאף הוא "יום טוב" - כלומר יום חג האסור בעשיית מלאכה כיומו הראשון של חג הפסח. ביום זה נהגו ישראל לקרוא בבתי הכנסת את פרשת "קריעת ים סוף" ואת השירה שנאמרה אחריה, לזכר הנס המופלא שהתרחש בליל החג, בו נקרע הים לפני אבותינו שזה עתה יצאו ממצרים, והם עברו בתוכו בעוד אדוניהם המצריים שרדפו אחריהם ונכנסו אחריהם אל הים, טבעו במים.

מעניין לגלות כי בתורה לא נזכר במפורש התאריך בה אירעה "קריעת ים סוף". תאריך זה אמנם עולה בביור מן הסיפור, אך לא צויין בתורה במפורש. יתרה מזאת, עוד לפני השחרור והיציאה ממצרים, כבר הודיע משה רבינו לעם העומד להשתחרר על החג אותו הם עתידים לחגוג, כשהוא מציין שהיום הראשון והיום האחרון הם "יום טוב" האסור בעשיית מלאכה. אך בעוד שהחגיגה ביום הראשון מלווה בהסבר מפורט, שביום זה עתידים בני ישראל לצאת ממצרים, הרי שחגיגת היום האחרון של שבועת ימי הפסח אינה מלווה בהסבר כלל, מה שמעלה תהיה על הקשר שבין ובין "קריעת ים סוף" שהתרחשה ביום זה.

מדוע אכן לא נזכר בתורה במפורש התאריך של "קריעת ים סוף"? מדוע לא לווה הציווי על חגיגת היום האחרון משבועת ימי הפסח בהסבר ברור על סיבת החגיגה? חכמי התלמוד מספרים לנו על התרחשות שמיימית מפתיעה שאירעה בלילה זה. "ביקשו מלאכי השרת לומר שירה [על טביעת המצריים בים]. אמר הקדוש ברוך הוא: מעשה ידי טובעים בים - ואתם אומרים שירה?" (תלמוד בבלי, מסכת מגילה דף י')

המלאכים ביקשו לומר שירה לפני אלוהים. אין לך דבר טבעי מזה בשעה שהעם היהודי - בניו של אלוהים - יוצאים לחופשי מעולם של המצריים. אולם אלוהים

18:47	כניסת החג
19:48	צאת החג
19:10	שקיעה
20:22	ר. תם
6:16	הנץ

הפטרה: "וידבר דוד"

עלינו מצוות של חסד מאוד קל לו אבל כשמגיעה מצווה מהצד השני שדורשת גבורה את זה קשה לו לקיים, לעומתו יש אדם שיותר קל לו בקו הגבורה וכשנדרש לעשות חסד קשה לו, עם ישראל השתבחה בכך שקיימו את התורה מימנם ומשמאלם, כל דבר שהם נדרשים לעשות הם עושים במלואו, מבלי להתייחס האם קל לי לעשות את זה והאם באופן טבעי אני נמשך לעשיית מצווה מסוג זה, הזכות הזו של עבודת השם ללא גבול היא הגורמת לקריעת ים סוף וגילוי הנעלם, לכל אחד מאתנו, יש בתוכו כוחות חבויים, שהם בבחינת עולם הנעלם ואפילו אנחנו עצמינו לא מכירים אותם, כשנחליט לקיים את דבר השם ללא תנאים תיווצר קריעת ים סוף פנימית בתוכנו, נגלה את הכוחות המיוחדים הטמונים בנו ונצליח למלא את ייעודינו בצורה המושלמת ביותר. שביעי של פסח היה הסיום וההשלמה של יציאת מצריים ויהי רצון שחג זה יביא לנו כבר את הכוחות לסיומה של הגלות וכניסה לגאולה אמיתית ושלמה תיכף ומיד ממש.

איתא בגמרא פסחים (קח). קשים מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף. פירש הייחודי הר"ם ז"ע, שכמו שבקריעת ים סוף חשבו היהודים על כל מיני אפשרויות שהקב"ה יעשה להם, אך על האפשרות של קריעת ים סוף לא חשבו, ובסוף נס זה עשה להם הקב"ה, כמו כן במזונותיו של אדם, אדם חושב שהפרנסה תבא לו מן המקום הזה או אחר וכדומה, אך לבסוף הפרנסה יכולה לבא ממקום בלתי צפוי כלל. וכן יש לפרש במה שאמרו קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף.

איתא במדרש "הים ראה וינס", מה ראה, ראה ישראל באים ורכוש של מצרים בידם. יש לפרש משראה הים את הדבר המופלא הזה "ישראל באים ורכוש של מצרים בידם" שבני ישראל נעשו עשירים כל כך בכסף ובזהב, ואף על פי כן הם צועקים אל ד', ולא שכחו את היושב במרומים, נתפעל מכך מאוד, ונתמלא דרך ארץ בפניהם, "ויבקעו המים." (דברי בינה)

סיפור בהמשכים "השכן ברכב" חלק א

שוק המקרקעין הרוסי סער במיוחד. הממשלה ברוסיה פרסמה מכרז לבניית עשרות בניינים, על שטח רחב-ידיים, וקבלנים רבים מיהרו להגיש את הצעותיהם. לקראת פרסום התוצאות שרר מתח רב, שכן היה ברור כי הזוכה ייחנה מנתח שמן מאוד. אחד ממשותפי המכרז היה יהודי, חסיד של אדמו"ר הרשב"ב (רבי שלום-דובער) מליובאוויטש. הוא היה קבלן, וקיווה להתפרנס בכבוד מהזכייה במכרז. כשפורסמו התוצאות התברר שהחסיד הוא הזוכה. הוא הודה לה' בכל ליבו, ומעמדו שגשג והלך. מתחריו התקשו לעכל את העובדה שדווקא יהודי וחסיד הצליח כל-כך, וחרשו עליו מזימה. הם זייפו מסמכים שמהם עולה לכאורה כי הקבלן החסיד הרוויח סכומים גדולים פי כמה וכמה מכפי שהרוויח באמת. באמצעות ה'מסמכים' האלה הליינו עליו כי אינו משלם את המיסים שהוא חייב לשלם. העלילה השפלה הצליחה. חוקרי המשטרה קיבלו את המסמכים ופתחו בחקירה נגד היהודי. בחקירתו טען החסיד כי אלה מסמכים מזויפים, ובידו המסמכים האמיתיים, אולם טענותיו חוקרי המשטרה דחו את גרסתו, ויום המשפט נקבע לעוד חודש. שבור ומודאג חזר החסיד לביתו. הוא ידע היטב מה משמעות המשפט. השופט עלול להרשיעו ולשלוח אותו למאסר של שנים רבות. ימי ההמתנה למשפט היו לו ימי סבל קשים ביותר. בית המשפט המרכזי היה בעיר פטרבורג, ולשם היה עליו לנסוע. החליט החסיד להקדים את צאתו לדרך, ובתוך כך לנסוע לליובאוויטש, להיכנס אל הרבי. בחדר ההמתנה של הרבי המתינו אורחים רבים, איש איש בצרותיו. גם מיועדנו היה בניניהם והמתין לתורו. כאשר נכנס אל הרבי, שטח את סיפור העלילה שנקמה נגדו ואת המשפט המיועד לימים הקרובים. הרבי נשא אליו את עינו ובמבט משרה ביטחון שאל את החסיד: "בדרך לפטרבורג, באתה מחלקה ברכבת אתה מתכוון לנסוע?". החסיד הופתע מעט מן השאלה וענה: "במחלקה השנייה או השלישית". "אני מציע כי תיסע במחלקה הראשונה", אמר הרבי בנחת ובידך את החסיד שיצליח במשפט. "יחידות" נסתיימה. יצא החסיד בלב מאושש ומעודד מברכות הרבי, והלך לקנות את הכרטיס למחלקה הראשונה. במחלקה הזאת נסעו רק אנשים אמידים, אשר היו מוכנים לשלם מחיר יקר. כל האחרים היו נוסעים בזול, במחלקה השנייה או השלישית. החסיד לא נהג בעבר לנסוע במחלקה הראשונה, אבל עכשיו הלוא קיבל הוראה מפורשת מהרבי. במחלקה הראשונה ניתן תא נפרד לכל שני נוסעים. החסיד נכנס אל תאו ומצא שם את שותפו לתא, אדם שעשה רושם... **ההמשך יבוא!**

פינת ההלכות "הכנה משבת לחול"

ע"פ ילקוט יוסף
כרך ד.

יא. בשר שלא נמלח, ועדיין לא עברו עליו ג' ימים מעת לעת [72] שעות, וחושש שאם לא ישפוך עליו מים בשבת ייאסר לבישול, מותר להניחו בכיור וליטול ידיו עליו, אף שבכך מונע את איסורו של הבשר לבישול. ולדין אין לבשר חי דין מוקצה, כיון שסוף סוף הבשר ראוי לאוכלו כמות שהוא חי. וגם לאשכנזים אפשר להקל במקום דוחק כזה. [ילקוט שבת ב' עמ' ריח]

יב. הלוקח טלית לבית הכנסת, מותר לו להחזירה לביתו, אף שאין לו צורך בה בו ביום, ואין בזה איסור משום מכין משבת לחול. וכבר ביארנו לעיל שבמקומות שאין עירוב אין לטלטל את הטלית, אלא ילך לבית הכנסת ויחזור לביתו כשהוא מעוטף בטלית, או שיניח הטלית בבית הכנסת מערב שבת, וישאירנו שם אחר התפלה. ולדין נכון מאד להחמיר גם במקומות שיש עירוב שלא לטלטל כלל, ולכן ילך מעוטף עם הטלית לבית הכנסת, וכן בחזרתו לביתו. [ילקוט יוסף שבת כרך ב' עמוד ריח]

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאוגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית: יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.aseem@gmail.com כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"